

Prezidentin

yeni hədəfləri

- Azərbaycanın növbəti inkişaf kursu

Müstəqillik və tərəqqi yolu ilə irəli

Son aylarda Azərbaycan cəmiyyətində ən çox müzakirə olunan mövzu - Milli Məclisə VI çağırış növbədənəkar seçkilərin keçirilməsi söhbətləri artıq arxada qalmışdır. Buna birinci səbəb Azərbaycan Respublikasının müstəqillik tarixində ən çox namizədin iştirak etdiyi deputat seçkilərinin uğurla başa çatmasıdır. Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətin gözü qarşısında ölkəmizdə çoxpartiyalı əsaslarla azad və demokratik seçkilərin keçirilməsinə nail olmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin VI çağırış üzrə birinci iclasının keçirilməsi, bu mühüm tarixi əhəmiyyətə malik olan iclasda ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyevin proqram xarakterli nitqi və qəbul edilən qərarlar növbədənəkar seçkilərin səbəbləri və nəticələri haqqında tam və əsaslı qənaətlərin formalaşmasını müəyyən etmişdir.

İlk növbədə onu qeyd etməyi lazım bilirəm ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Milli Məclisin VI çağırış birinci iclasındakı dərin məzmunlu nitqi ölkəmizin parlamentarizm tarixində siyasi sistemin islahatlarının proqramını müəyyən edən bəyanat kimi daxil olmuşdur. Bu tarixi nitq Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə keçirilmiş növbədənəkar seçkilərin fonunda ölkəmizdə siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi və daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində islahatların aparılmasının siyasi-ideoloji əsaslarından ibarət olan konseptual bir proqramdır.

Burada müstəqil Azərbaycan dövlətinin bütün sahələr üzrə daha da inkişaf etdirilməsinin, təkmilləşdirilib yeniləşdirilməsinin siyasi əsasları öz əksini tapmışdır.

Milli Məclisdəki tarixi nitqi bir daha sübut etmişdir ki, Prezident İlham Əliyev daim yeniləşən və inkişaf edən Azərbaycanın daha böyük hədəflərə çatması üçün ölkəmizdə islahatlardan-islahatlara ardıcıl olaraq həyata keçirilməsi zəruri olan vəzifələri, ictimai-siyasi proseslərdəki növbəti addımları qabaqcadan aydın şəkildə gö-

rür, ölkəni və xalqı inandırıcı şəkildə daha böyük inkişafa aparacaq yollara doğru bacarıqla səfərbər edir.

Fikrimcə, bu mənada dövlət müstəqilliyinin hazırkı mərhələsində siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi üzrə həyata keçirilmiş islahatların daha da dərinləşdirilməsinin və əhatə dairəsinin genişləndirilməsi işinin başa çatdırılması zərurətinin əsaslandırılması Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Milli Məclisdəki nitqinin siyasi-nəzəri konsepsiyasını təşkil edir. Və həm də məsələnin bu cəhətinin, yəni ölkədə inkişafın yeni mərhələsində siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi zərurətinin meydana qoyulması və başa çatdırılması növbədənəkar seçkilərin keçirilməsinin səbəblərinin aydınlaşdırılmasına xidmət edir.

Bu baxımdan ölkəmizdə ilk növbədə çoxpartiyalı demokratik cəmiyyət quruculuğunu daha da inkişaf etdirmək üçün partiyalararası münasibətləri tənzimləmək, iqtidar-müxalifət münasibətlərində siyasi dialoqa nail olmaq həlli vacib vəzifələrdən biri kimi meydana çıxmışdır. Parlamentdə çoxluq

təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının Milli Məclisə seçkilərdə azsaylı deputatlarla təmsil olunan siyasi partiyalarla əməkdaşlıq naminə atdığı addım nəticə etibarilə cəmiyyətdə siyasi dialoqdan, qarşılıqlı anlaşmanın və sabitliyin təmin edilməsində mühüm faktorlardan biri olmuşdur.

Möhtərəm Prezident İlham Əliyevin nitqində səsləndirilmiş aşağıdakı fikirlər Azərbaycan cəmiyyətinin müasir inkişafından doğan bu reallığı çox dolğun şəkildə ifadə edir: "Hesab edirəm ki, indiki genişmiqyaslı islahatlar dövründə siyasi islahatlar mütləq aparılmalıdır. Siyasi islahatlar partiyalararası geniş dialoq aparılmadan həyata keçirilə bilməz. Bizim partiya - hakim partiya təbəşinə siyasi dialoq apara bilməz. Çünki dialoq üçün tərəf-müqabillər lazımdır. ...Azərbaycanın yeni siyasi konfigurasiyası formalaşır. Hesab edirəm ki, qanunvericilik sahəsində də siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi üçün Milli Məclis tərəfindən lazımi addımlar atılacaq və Azərbaycanda çoxpartiyalı sistem daha da möhkəm əsaslar üzərində qurulacaq".

Prezidentin yeni hədəfləri - Azərbaycanın növbəti inkişaf kursu

Müstəqillik və tərəqqi yolu ilə irəli

Əvvəli 1-ci səh.

Bundan başqa, 2018-ci ilin Prezident seçkilərindən sonra ölkədə bütün səviyyələrdə struktur və kadr islahatları sahəsində aparılan islahatların təbii olaraq Milli Məclisi də əhatə etməsinə nail olmaq vəzifəsi Azərbaycan cəmiyyətinin inkişaf dialektikasının harmoniyası baxımından həlli zəruri olan problemlərdən biridir. Çünki qətləndirən də hakimiyyətinin bütünlüyü aparılan islahatların bir-birini tamamlamasına nail olmadan bütövlükdə cəmiyyətin tam şəkildə inkişafını təmin etmək mümkün deyildir.

Ölkənin siyasi sistemində və idarəetmə strukturlarında mənzərəni aydın şəkildə görən Prezident İlham Əliyevin Milli Məclisə növbədən keçərək seçkilərə gətirmə haqqında qərar qəbul etməsinin ən mühüm səbəblərindən biri də siyasi sistemin real islahatları naminə struktur və kadr islahatlarını da tamamlamaqdan ibarət olmuşdur. Dövlət başçısının Milli Məclisdəki nitqində ifadə olunmuş aşağıdakı mətləblər ölkədəki islahatların məntiqi davamını dərinədə başa düşməyə əsas verir: *"Son müddət ərzində Prezident Administrasiyası demək olar ki, tam yeni tərkibdə formalaşmışdır və yeni şübhələr yaradılmışdır. Nazirlər Kabineti yeni tərkibdə formalaşmışdır. Hazırda Nazirlər Kabineti daha operativ və çevik fəaliyyət göstərir. Nazirliklərdə də kadr islahatları aparılmışdır, yerli icra orqanlarında da bu islahatlar aparılır və aparılacaq... Ona görə də islahatların dərinləşməsi əlbəttə ki, parlamentdən yan keçə bilməzdi. Hesab edirik ki, yeni tərkibdə formalaşmış Milli Məclis islahatlara yeni təkan verəcəkdir".*

Azərbaycan Respublikasının VI çağırış Milli Məclisinin rəhbər heyətinin seçilmiş yeni tərkibi Prezident İlham Əliyevin bütövlükdə ölkədə modern cəmiyyət quruculuğuna nail olmaq və siyasi sistemi təkmilləşdirib inkişaf etdirmək konsepsiyasının reallıqlarını əks etdirir.

Əvvəla, Azərbaycanın müstəqillik tarixində ilk dəfə olaraq qadın deputatın parlamentin sədri vəzifəsinə seçilməsi ölkəmizdə demokratik dövlət quruculuğunun əməli göstəricilərindən biridir. Bundan əvvəl iki çağırış Milli Məclisin deputatı kimi səmərəli fəaliyyət göstərmiş, beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan Respublikasını ləyaqətlə təmsil etmiş filologiya elmləri doktoru, professor Sahibə Qafarovanın parlamentin sədri vəzifəsinə namizədlüyünün yekdilliklə dəstəklənməsi siyasi etimada ehtiramın ifadəsi olmaqla bərabər, həm də demokratik dövlət quruculuğu prosesinin inkişaf etdirilib möhkəmləndirilməsinin bütün siyasi qüvvələr tərəfindən müdafiə olunması deməkdir.

İkincisi, Milli Məclisin sədrətində yenə də ilk dəfə olaraq hakimiyyət Yeni Azərbaycan Partiyasının və bitərəflərin nümayəndələri ilə yanaşı, müxalifət partiyasını təmsil edən deputatın seçilməsi respublikamızda siyasi dialoqun inkişaf etdirilməsi istiqamətində atılmış real addımdır.

Üçüncüsü, Milli Məclisin Komitəsinin rəhbər heyətinin, komitə sədrlərinin və onların müavinlərinin tərkibində ciddi yeniliklərin baş verməsi, bu mühüm sferada iqtidardan olan təcrübəli millət vəkilləri ilə bir sırada bitərəflərin və müxalifətin nümayəndələrinin təmsil olunması da siyasi sistemin inkişaf etdirilməsi, dialoq mühitinin genişləndirilməsi baxımından əhəmiyyətli hadisədir. İndiki halda Milli Məclisdə aparılan kadr islahatları ölkə miqyasında bu sahədə həyata keçirilən məqsədyönlü siyasəti təməlləyir.

Yeni tərkibdə formalaşdırılmış Prezident Administrasiyası, daha operativ və çevik fəaliyyət göstərən Nazirlər Kabineti, yenilənməkdə olan digər icra strukturları ilə Milli Məclisdə baş vermiş dəyişikliklərin bir-birini tamamlaması ölkəmizdə siyasi sistemin bütövlüyünün, əhəngdarlığının təminatına uğurla xidmət edir.

İndi artıq Azərbaycan Respublikasının çoxpartiyalı əsas

larla seçilmiş rəhbər heyətə malik olmaqla yanaşı. Bu, müstəqillik dövrü Azərbaycan parlamentarizmində ciddi dönüşdür. Bu isə öz növbəsində Azərbaycan Respublikasında ölkə Prezidentinin genişmiqyaslı islahatlarının həyata keçirilməsinə, daha böyük hədəflərə doğru inamlı addımların atılmasına doğru yenilənmiş vahid komanda ilə gətməsinə təminat verir.

Bütün bunlar ölkəmizdə daha güclü Azərbaycan naminə növbədən keçən parlament seçkilərinin keçirilməsinin mahiyyətini, fəlsəfəsini aydın surətdə ifadə edir. Heç şübhə yoxdur ki, atılmış addımlar siyasi sistemin dayaqlarının daha da möhkəmləndirilməsinə, siyasi dialoqun genişləndirilməsinə, böyük hədəflərə hesablanmış köklü və məqsədyönlü islahatların həyata keçirilməsinə imkan yaradacaq, təkan verəcəkdir. Bu isə öz növbəsində müstəqil Azərbaycan Respublikasının dövlətçilik maraqlarına və xalqımızın milli mənafələrinə tamamilə cavab verən hadisədir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin VI çağırış Milli Məclisin birinci iclasında program xarakterli nitqi dövlət başçımızın dünyada və ölkəmizdə baş verən hadisələrdə dərin analitik təfəkkür əsasında və azərbaycançılıq mövqeyindən yanaşdığını, hər addımda ölkə maraqlarını əsas kimi qəbul etdiyini təsdiqləyir. Məsələnin bu cəhətini önə çəkənlər möhtərəm Prezidentin nitqində əhatə edilən məsələlərin demək olar ki, hamısının şərhində özünü qabarıq şəkildə büruzə verir.

Prezident İlham Əliyev bütün fəaliyyəti boyu olduğu kimi, Milli Məclisdəki tarixi nitqində də miqyasından və məqamından asılı olmayaraq, bütün məsələlərdə birmənalı şəkildə əsl azərbaycançı mövqeyinə əsas olmağın nümunəsini göstərmişdir. Diqqət etmək lazımdır ki, 9 fevral Parlament seçkilərinin yekunlarını təhlil edib dəyərləndirərəkən ölkə Prezidenti beynəlxalq təşkilatların seçki proseslərinə reaksiyasını ifadə etməklə bərabər, ilk növbədə, məsələyə Azərbaycan xalqının münasibətini, baxışını ön mövqeyə çəkmişdir.

Avropa İttifaqının Azərbaycanda keçirilmiş parlament seçkilərinə obyektiv qiymət verməsinin təqdir edilməsi, ATƏT-in Demokratik Təsisatlar və İnsan Haqları Bürosunun "hansısa qüsuruları qabarıb, onları böyük hadisə kimi təqdim etməyə çalışmasının" mahiyyətinin açıqlanması beynəlxalq təşkilatların fərqli mövqələrinə dair real münasibətin Azərbaycan ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından əhəmiyyətlidir.

Lakin həm Prezident İlham Əliyev üçün, həm də xalqımızdan ötrü dövlət başçısının 9 fevral seçkilərinə ölkə vətəndaşlarının rəyinin qiymətləndirilməsi daha böyük əhəmiyyətə malik olan məsələdir. Bu mənada ölkəmizin rəhbərinin Milli Məclisdəki nitqində söyləndirilən aşağıdakı sözlər Azərbaycan xalqının mənafələrinin qiymətləndirilməsi baxımından son dərəcə önəmlidir: *"Bütövlükdə seçki prosesi həm uğurla keçmişdir, həm də seçkilərin nəticələri Azərbaycan xalqının iradəsinə əks etdirmişdir. Əsas məsələ ondan ibarətdir ki, Azərbaycan xalqı bu seçkilərdən məmnun qalmışdır... Bizim üçün əsas məsələ bundan ibarətdir".*

Prezident İlham Əliyevin Milli Məclisdəki nitqində bəyan etdiyi "bizim bütün daxili problemlərimiz Azərbaycanın daxilində həll olunmalıdır" tezi ölkəmizdəki möhkəm ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa

cəhd göstərən xarici və daxili qüvvələrə əsl azərbaycançı mövqeyindən verilmiş cavabın ifadəsidir. Çox təəssüf ki, xaricdəki ölkəmizin inkişafını istəməyən bəzi qüvvələrlə yanaşı, necə deyirlər, bəzi "sapı özümüzə olan baltalar" da nadanlıq ucubundan düşmədən bəzmirilər. Müstəqillik dövründə bütün seçkilərdə - prezident, parlament, bələdiyyə seçkilərində həmişə udzmuş, xalqdan ayrılıq düşmüş, ölkədə hər hansı bir mövqeyə çatmağa heç bir ümid yeri qalmamış belə başabəla müxalif qruplaşmalar xarici ölkələrdə dayaq axtarmaq, qrant almaq naminə hər cür xəyanət əl atmaqla milli və dövlətçilik maraqlarımızı aşağı salmağa cəhd göstərirlər. Dövlət rəhbərimizin qəti mövqeyi nadanlığa tutarlı cavab olmaqla bərabər, həm də mövcud siyasi qüvvələrin fəaliyyəti üçün siyasi cəhətdən əhəmiyyətli olan mühüm bir çağırışıdır.

Beynəlxalq təşkilatlarda əməkdaşlıq edən qurumların, millət vəkillərinin Azərbaycan haqqatlarını real şəkildə dünya ictimaiyyətinə çatdırmaları üçün fəallıq, vətəndaşlıq mövqeyi və səviyyə nümayiş etdirmələrinə dair səslənən fikirlərin də qayəsi, "əzəl mübtədası" Azərbaycandır.

Azərbaycan gerçəkliyini beynəlxalq miqyasda hər dəfə obyektiv şəkildə meydana qoyan Prezident İlham Əliyevin bu istiqamətdəki ibrətamiz fəaliyyəti xarici məsələləri təmsil edən dövlət nüvələri, diplomatlarımız, millət vəkillərimiz üçün nümunədir. Belə məqamlarda cənab Prezidentin nümayiş etdirdiyi qəti və obyektiv mövqeyi, hardırcavablıq və geniş dünyagörüşü Azərbaycan xalqına və müstəqil dövlətimizə əlavə xal qazandırır, kümbətdir.

Münxən Beynəlxalq Təhlükəsizlik Konfransında Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla dialoqu zamanı Prezident İlham Əliyevin aydın siyasi mövqeyini daha da möhkəmləndirən tarixi məlumatları, tutarlı elmi faktları yerli-yerində beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırması dünya ictimaiyyəti qarşısında Azərbaycan haqqatlarının real mənzərəsinin canlandırılmasına şərait yaratmışdır. Bu cür obyektiv mövqeyə nümayiş etdirmə reallıqlarına dərin inam bəsləyən Prezident İlham Əliyevin Milli Məclisdəki nitqində deputatlara gələcək fəaliyyət üçün verdiyi tapşırıqlar və tövsiyələr ölkəmizə strateji məqsədlərə çatdırmaq üçün qarşıda duran məsul vəzifələri diqqət mərkəzinə çəkməyi diqqət edir: *"Biz Azərbaycan haqqatlarını çatdırmalıyıq. Xüsusilə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı tarixi haqqatları çatdırmalıyıq. Tarixi ədalət bizim tərəfimizdədir, beynəlxalq hüquq da bizim mövqeyimizə dəstək verir. XX əsrin əvvəllərində Rus imperiyası tərəfindən dərc edilmiş xəritələrə baxmaq kifayətli görünür ki, orada indiki Ermənistan ərazisində toponimlərin mütləq əksəriyyəti Azərbaycan mənşəlidir. Bunu demək lazımdır, işğal edilmiş indiki torpaqlarımızın xəritələrini gətirmək lazımdır. Bütün beynəlxalq təşkilatları, orada fəaliyyət göstərən nümayəndələri tanımaq lazımdır. Eyni zamanda, müsəlman ölkələrinin parlamentlərinin nümayəndələri ilə görüşlər əsnasında mütləq ermənilər tərəfindən dağıdılmış məscidlərimizin şəkilləri göstərilməlidir. Deməliyin ki, təkəlbizə qarşı yox, bütün müsəlman ələminə qarşı bu faşist rejim müharibə elan edib, bizim məscidlərimiz, tarixi abidələrimiz dağıdılıb... Bu, xüsusi bir istiqamət olmalıdır".*

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin xarici siyasət istiqamətində fəaliyyətinin prioritet istiqamətlərini müəyyən edən bu çağırışlar nəinki Milli Məclisin deputatları və ya diplomatlar, eyni zamanda, ölkəmizin bütün ziyalı təbəqələri, xüsusən də elm cəbhəsini təmsil edən alimlər üçün də aktual bir tələbdir. Elmimiz Azərbaycanın tarixi coğrafiyasına, mədəniyyət

yət tarixinə və toponimiyaya dair tədqiqatların miqyasını daha da genişləndirməli, Ermənistan tərəfinin saxta iddialarını və məlumatlarını elmi dəlil və sübutlar əsasında ifşa etməlidir. Xüsusən bu istiqamətdə aparılmış tədqiqatların mühüm elmi nəticələrinin xarici dillərdə, ən azı ingilis, rus, ərəb, fransız, alman dillərində çap edilib beynəlxalq aləmdə yayılmasına daha ciddi fikir verməyə bərluycüq.

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, ali məktəblərimizdə aparılan tədqiqatlar, çap edilən kitablar Milli Məclisin deputatlarına, parlament kitabxanasına çatdırılmalıdır. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası A.Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun xalqımıza qarşı Ermənistan tərəfinin apardığı soyqırımını hadisələrinə, repressiya və deportasiya proseslərinə həsr edilmiş xüsusi kitabları Milli Məclisin kitabxanasına və millət vəkillərinə təqdim etməsi deputat korpusunun həmin istiqamətdə təbliğat işini daha arqumentli şəkildə aparmasına kömək etmişdir.

Fikrimizcə, bu günlərdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasında yaradılmış "Azərbaycançılıq elmi-ideoloji Mərkəzi" ölkə elmi mühiti ilə parlamentli əlaqələndirmək üçün əhəmiyyətli bir platforma funksiyasını həyata keçirə bilər. Ümumiyyətlə, dövlət başçımızın ölkə parlamenti vəzifələri kimi irəli sürdüyü mətləblər və ideyaların həyata keçirilməsi Azərbaycan elminin də borcu və vəzifəsidir.

Parlamentlə Elmlər Akademiyasının qarşılıqlı dialoqu elmin də, siyasətin də xeyrinə ola bilər.

Nəhayət, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin *"Deputatlara tövsiyəm odur ki, onlar seçildikləri dairelərdə fəal olsunlar, seçicilərlə daim təmasda olsunlar"* tələbi də millət vəkillərinin fəaliyyətindəki müəyyən boşluqların aradan qaldırılmasına diqqət ifadə edən əhəmiyyətli bir işarədir. Bu, xalqla hakimiyyət arasındakı münasibətlərin daha da möhkəmləndirilməsinə xidmət edən zəruri bir tələbdir. Etiraf etmək ki, bu məqamda möhtərəm Prezident Milli Məclisin deputatlarına həm dövlətin tələbini, həm də xalqın sözünü çatdırmışdır. Xalqla seçicilərlə yerdəki problemlərin öyrənilib aradan qaldırılmasına kömək olduğu kimi, müstəqil dövlətimizin nailiyyətlərinin, ölkəmizdə aparılan islahatların mahiyyətinin alqça çatdırılması, siyasi maarifçilik işinin yenidən qurulması baxımından da faydalıdır.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin VI çağırış Milli Məclisin birinci iclasında tarixi nitqi ölkə həyatının yeni mərhələsinin siyasi-ideoloji programıdır.

Bu, müasir şəraitdə Azərbaycanda parlamentarizmin yenidən qurulmasının yol xəritəsidir.

Prezident İlham Əliyevin mühüm tarixi əhəmiyyətə malik olan nitqindəki siyasi sistemin təkmilləşdirilməsinə, siyasi dialoqun genişləndirilməsinə, Azərbaycançılıq mövqeyinin möhkəmləndirilməsinə dair müddəalar nəticə etibarilə ölkəmizdə dövlət müstəqilliyinin daha da inkişaf etdirilməsinə, cəmiyyətin irəliyə doğru hərəkətinə yeni bir güc və qüvvət verir.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Prezidenti İlham Əliyevin düşündüyü siyasi konfigurasiya əsasında yenidən qurulub inkişaf etdirilməsi geniş mənada müstəqil dövlətimizin bütün istiqamətlər üzrə müasir inkişafının təmin edilməsi mənasını ifadə edir. Ona görə də dövlət rəhbərinin çağırışlarını ürəkdən qəbul etmək və təqdim olunan islahatların həyata keçirilməsində yaxından və fəal iştirak etmək müstəqil dövlətimizin və xalqımızın qarşısında siyasi-mənəvi borcumuzu məsuliyyətlə yerinə yetirmək deməkdir.

İsa HƏBİBBƏYLİ,
AMEA-nın Birinci vitse-prezidenti, akademik,
Milli Məclisin deputatı